

Si vis pacem para bellum

[Strážci – Watchmen; USA 2009; režie: Zack Snyder; scénář: David Hayter, Alex Tse, Dave Gibbons; kamera: Larry Fong; hudba: Tyler Bates; hrají: Billy Crudup, Patrick Wilson, Malin Åkerman, Jeffrey D. Morgan, Matthew Goode, Jackie E. Haley a další]

Ačkoliv se tento film navenek tváří jen jako další rádoby superhrdinský snímek od DC, opak je pravdou. Tato adaptace komiksu Alana Moorea může být pro věrného fanouška světa superhrdinů pouze velkým zklamáním – jde totiž o raritu, o dílo, které výrazně vybočuje z řad tuctových celovečeračků o maskovaných hrdinech. Místo obvyklých schémat divákům servíruje realitu tohoto světa a především pracuje s myšlenkou, že se nikdy nic neobejde bez obětí.

Film se odehrává v New Yorku v 80. letech 20. století, kdy je na spadnutí jaderná válka mezi Sovětským svazem a mocnou Amerikou, která má na své straně tu zdánlivě nejhroživější zbraň – vševídecího nadčlověka Dr. Manhattana, jehož nadpřirozené schopnosti vzbuzují hrůzu i respekt v lidech ostatních zemí.

Děj začíná ústřední událostí, kolem které se později ovíjejí další vlákna příběhu, a tou je smrt Komedianta, jednoho z šesti „strážců spravedlnosti“. Zpočátku se zdá, že po něm ani pes neštěkne, ale to už do děje vstupuje jeho bývalý kolega, jehož tvář a pravá identita jsou velmi utajeny, Rorschach. Ten funguje ve filmu jako vypravěč (prostřednictvím svého osobního deníku) a je jediným přihlížejícím, kterého opravdu zajímají okolnosti Komediantovy smrti. Při pátrání upozorní na možné nebezpečí i ostatní ex-strážce, včetně mocného Dr. Manhattana, o jehož hořkosladké minulosti, tragické nehodě v laboratoři jaderné fyziky, se dozvídáme posléze. Příběh pak vrcholí spletením všech dějových vláken dohromady a konečnou otázkou, jestli je správné lhát světu a obětovat miliony životů, aby se zabránilo válce a případnému konci světa, nebo ne.

Toto dílo však není ani zdaleka dokonalé. Příběh je příliš složitý a rozvětvený, mísí se zde flashbacky s přítomností a hlavní postavy se hladově přetahují o prvenství v ději, takže si divák občas ani není jistý, čím příběh to vlastně sleduje. V důsledku tohoto je obtížné si k postavám vytvořit vztah a stávají se spíše nezajímavými loutkami.

Diváci prahnoucí po obvyklé porci akcí si zde na své také rozhodně nepřijdou. Film je statický a občas až nudný, neboť se soustředí spíše na společenské a sociální problémy tehdejšího světa než na akční bojové sekvence. Dalším odrazujícím prvkem je až přehnané množství vulgarismů, brutality a sexuálního podtextu, což je však opodstatněno tím, že taková byla tehdejší doba.

Co se týče světlých stránek, je rozhodně třeba zmínit hudební výběr skládající se především ze slavných písniček osmdesátých let minulého století, které celku dodávají správný nádech a atmosféru. Příběh je sám o sobě ozvláštňený absencí obvyklého šťastného konce, a tak dělí své publikum hned do několika táborů s odlišnými názory a pohledy na to, kdo je vlastně „padouchem“ a kdo „hrdinou“. Režie Zacka Snydera a skvělé herecké výkony jsou také velkým pozitivem. Za příslovečnou třešničku na dortu lze považovat vynikající vizuální efekty, které Strážce skvěle dotvářejí a zaručují, že se k tomuto zvláštnímu filmu budete chtít i nadále vracet.

Morální drama s prvky hudebního videoklipu – Monster (2018)

„Měl by jeden moment definovat můj život?“ ptá se mladík Steve Harmon v upoutávce na filmové drama s názvem Monster. Sedmnáctiletý student z Harlemu je totiž obviněn ze spoluúčasti na vraždě, ke které došlo během loupeže v samoobsluze a nyní musí u soudu prokázat svou nevinu. Film, jenž vypráví příběh klasického dramatu v moderním kabátě. Monster vychází z předlohy stejnojmenného úspěšného románu Waltera Deana Myerse z roku 1999, ale odehrává se v současnosti. Myersův příběh se rozhodl převést na filmové plátno Anthony Mandler. Jedná se o Mandlerův filmový debut, doposud se věnoval především hudebním videoklipům, což se promítá do vizuální stavby filmu. Mandler spolupracoval s velkými jmény jako Rihanna, Jay Z nebo třeba Snoop Dogg. Diváka tak nepřekvapí, že do svého prvního filmu obsadil několik hudebníků. Matku hlavního hrdiny ztvárnila zpěvačka Jennifer Hudson, maličkou roli spoluvězně si zde stříhнул americký rapper Nas a jako hlavní antagonistu filmu se nám představil harlemský rapper ASAP Rocky.

Rocky se na filmovém plátně objevil poprvé v roce 2015 ve filmu Dope, nyní však dostal daleko více prostoru a podařilo se mu velmi důvěryhodně ztvárnit mladého pouličního gangstera Jamese Kinga. Prostředí, ve kterém se King pohybuje, je prakticky prostředí, ve kterém Rocky vyrůstal, což jen podtrhuje uvěřitelnost jeho charakteru. Navzdory tomu, že není profesionálním hercem, zde tento talentovaný umělec prokázal své kvality a nechává na diváka po celý film působit svůj šarm a charisma. Mě nás tak překvapí, že rapper není pouhým marketingovým lákadlem, ale že zde představuje plnohodnotnou postavu. Rocky zkrátka prokázal, že se ho stále drží ambice působit ve filmovém průmyslu. Nyní by rád spolupracoval s americkým nezávislým studiem A24. Shodou okolností má toto studio na svědomí snímek Waves (2019), kde si zahrál Kelvin Harrison Jr. a právě on v Monster ztvárnil hlavní postavu Steva Harmona. Na první pohled se může zdát, že Harrisonův herecký výkon za Rockym trochu pokulhává. Herec totiž působí tak nějak nemastně, neslaně, zkrátka neurčitě. Vývoj událostí však nakonec ukáže, že přesně taková je samotná postava Steva Harmona a Harrison se do ní trefil naprosto přesně.

Ve filmu se dále objevili třeba John David Washington (BlacKkKlansman, TENET), Jeffrey Wright (Basquiat, Westworld) či Jennifer Ehle (Zero Dark Thirty, A Quiet Passion). Monster měl premiéru v roce 2018 během filmového festivalu Sundance, k širšímu publiku ho však dostal až Netflix letos v květnu.

Snímek otevírá záznam z bezpečnostní kamery v samoobsluze, kterou přepadnou dva maskovaní muži. Z krátkého prostřihu záznamu je patrné, že se jednalo o ozbrojené přepadení, při kterém se střílelo. V zápětí už sledujeme vystrašeného Steva Harmona na policejní stanici a následnou přepravu do nápravného zařízení. Je očividné, že pobyt za mřížemi byl pro Harmona

doposud nepředstavitelnou situaci. Protagonista je nervózní, v šoku a o své situaci přemítá postávajíc ve vězeňské cele. Harmonovi myšlenky se stávají monologem, který diváka provází po celý film a napomáhá oddělit dvě časové roviny, přítomnost a minulost. Na začátku některých monologů je explicitně řečeno "dříve". Nejedná se ovšem o pravidlo čili se tento prvek v tomhle ohledu zdá poněkud zbytečný. V přítomnosti je postava buď ve vězení nebo před soudem, takže jednotlivé flashbacky jsou očividné a srozumitelné. Režisér zde hezky pracuje s kontrastem "šedého prostředí" soudní síně a "barevnosti" dnů, kdy je postava ještě na svobodě.

Prostřednictvím flashbacků nám tvůrci odhalují Harmonovou největší vášeň – filmařinu. Tyto pohledy do minulosti mají specifickou vizuální stavbu, jelikož jsou klasické scény prostříhané materiálem, který pořídil sám hlavní hrdina filmu. Jsou to buď černobílé fotky nebo černobílé video. Právě v rámci flashbacků je nejvíce patrný vliv hudebních videoklipů na režiséra. Z některých záběrů doslova číší vizuální prvky charakteristické pro videoklipy, což v kontextu celovečerního filmu může působit rušivě. Je pochopitelné, že tvůrci potřebují, aby nás jednotlivé flashbacky vtáhly do minulosti, svým způsobem tedy vyrušili. Nicméně v tomhle případě nás zatahují ještě neznámo kam. Divák má občas pocit, jako by režisér využíval postavu Harmona k natočení experimentálních záběrů, které se sice líbí režisérovi, ale jinak vlastně nemají žádné opodstatnění. Ostatně jedná se o častý nešvar režisérů odkojených klipy a reklamou, kteří nedokáží udržet konzistentnost příběhu na úkor vizuálu. Na druhou stranu je třeba zdůraznit, že se jedná o režisérův první počín a nemůžeme tedy očekávat, že se jeho letitá kariéra tvůrce hudebních videoklipů do filmu nepromítne vůbec. Ať už je tento aspekt pro diváka rušivý či nikoliv, jednoznačně odděluje Monster od klasického soudního dramatu.

Tohle ovšem není jediné v čem se Monster vymyká pomyslným klasickým schématům. Na první pohled tu máme drama odehrávající se v Harlemu, jehož hlavními postavami jsou mladí afroameričané před soudem. Divák by tak mohl předpokládat, že jejich hlavním nepřítelem bude předpojatost systému vůči barvě pleti. Rasimus ovšem v kontextu filmu nehraje příliš zásadní roli, respektive na toto téma není kladen důraz. Monster se totiž v jádru svého příběhu věnuje otázce morálky a v podstatě se diváků ptá, co je tedy morální? Byla jednotlivá rozhodnutí Steva Harmona morální? Jak byste se v podobných situacích zachovali vy? Je Steve Harmon monstrem? Když půjdeme na dřeň, tak je Monster vlastně klasickým a ve výsledku banálním příběhem, kterých najdeme v historii spoustu. Je ovšem zasazen do kontextu, který z něj dělá poměrně zajímavé a netradiční soudní drama, se solidními hereckými výkony. Škoda jen, že snímek občas neví či být filmem nebo videoklipem.